

**НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО.
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО.
АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС. ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО**

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-287-9-21>

**ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ
ДОБРОГО ВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ**

Багрій Ірина Петрівна

*голова циклової комісії юридичних дисциплін, викладач юридичних
дисциплін ВСП «Фаховий коледж економіки, права та інформаційних
технологій Західноукраїнського національного університету»
м. Тернопіль, Україна*

Утвердження України як правової держави залежить від багатьох чинників, у тому числі і від упорядкування державного управління, що засноване на визнанні та реальному забезпеченні прав і свобод людини і громадянина, верховенстві права, взаємній відповідальності особи і держави. Державне управління повинно базуватися та відповідати не лише конституційним принципам але й принципам, які пропагує європейська спільнота, оскільки, Україна взяла незмінний курс на євроінтеграцію.

В умовах правової держави, принципи доброго врядування набувають беззаперечної значимості для всебічного розвитку громадянського суспільства.

Саме з метою розвитку правової, демократичної, соціальної держави була прийнята Стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні.

Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 – 2020, 2021-2026 роки націлена на створення сприятливих умов для розвитку в суспільстві громадської ініціативи та самоорганізації, формування та діяльності інститутів громадянського суспільства, налагодження партнерської взаємодії між ними та органами державної влади, органами місцевого самоврядування.

Стратегія базується, зокрема, на принципах: самоврядності громадянського суспільства; рівності можливостей; участі та інклюзивності; партнерства; прозорості та підзвітності; взаємної відповідальності усіх суб'єктів реалізації Стратегії [2].

Даний документ є важливим інструментом реалізації державного управління, за допомогою якого можна досягнути високих результатів у розвитку інститутів громадянського суспільства. Положення даної Стратегії це, так би мовити, настановами для органів державної влади, органи місцевого самоврядування у їхній діяльності, що несуть чітке розуміння напрацювань прозорого, відкритого, дієвого механізму співпраці між даними органами та громадськістю.

Аналіз стану реалізації в законодавстві України принципів доброго врядування виявив, що цей процес на національному рівні відбувався доволі комплексно й системно, особливо, у період з 2008 по 2010 роки. Були ухвалені відповідні нормативно-правові акти, проведені фундаментальні наукові дослідження, реалізовані пілотні проекти з питань прикладного застосування цих принципів у публічному управлінні.

Однак протягом наступного десятиліття процес імплементації принципів доброго врядування в Україні уповільнився. Ці принципи впроваджують здебільшого громадські організації через реалізацію міжнародних проєктів, але «точково» та безсистемно [3].

В умовах сьогодення, коли діє режим воєнного стану постає чимало викликів, зокрема, чи зможуть органи державної влади та органи місцевого самоврядування належним чином реалізувати принципи доброго врядування; чи справиться система державного управління з викликами доброго демократичного врядування в сучасних загрозливих умовах; який подальший шлях розвитку у повоєнний період; як забезпечити поступовий перехід від військової адміністрації в режимі воєнного стану до цивільної адміністрації; як забезпечити демократичне середовище для виборів та виборчі права громадян у повоєнній Україні; як не перейти межу прав громадян на самоорганізацію, утворення та участь у діяльності інститутів громадянського суспільства в умовах воєнного стану; як за даних умов громадськість може впливати на прийняття державних рішень, а також реалізовувати право на участь у місцевому самоврядуванні тощо [4].

Фактор війни може негативно вплинути не лише на можливість органів державної та місцевої влади професійно втілювати в державне управління принципи доброго врядування, але й сама громадськість, за таких умов, також мимоволі втрачає необхідну ініціативність та самоорганізацію, а це є рушійним елементом формування інститутів громадянського суспільства.

Також виникають ризики щодо функціонування ефективних механізмів фінансової підтримки реалізації Стратегії, оскільки, за умов сьогодення у першу чергу фінансується оборонний блок країни.

Аналізуючи принципи доброго врядування, слід розуміти, що їх закріплення у державному управлінні нашої країни дасть новий поштовх для розвитку громадянського суспільства. Окрім того, ключовою умовою доброго врядування є справедливе, чесне партнерство між державою та громадянським суспільством, що в свою чергу, дозволить останнім зробити значний внесок у сталий розвиток держави.

Отож, органи державної влади усіх рівнів, представники органів місцевого самоврядування, а особливо громадськість повинні бути готові до нових, глобальних викликів щодо впровадження принципів доброго врядування в Україні під час дії воєнного стану, зуміти об'єднати свої спільні зусилля у визначенні пріоритетних завдань та нагальних проблем розвитку територій та громад.

Література:

1. Указ Президента України Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки від 7 вересня 2021 року № 487/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>.
2. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки від 7 вересня 2021 року № 487/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>.
3. Крупник А, Орлова А. Принципи доброго врядування: європейський досвід та українські реалії. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/pryntsyru-dobroho-vriaduvannia-ievropeyskiy-dosvid-ta-ukrainski-realii/>.
4. Добре демократичне врядування в Україні: діалог високого рівня у Страсбурзі 8-9.10.2022. url: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/-/good-democratic-governance-in-ukraine-a-high-level-dialogue-in-strasbourg>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-287-9-22>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Барабаш Алла Григорівна

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри публічного та приватного права
Національного університету «Чернігівська політехніка»*

Новомлинець Анастасія Олегівна

*студентка юридичного факультету
Національного університету «Чернігівська політехніка»
м. Чернігів, Україна*

Згідно зі ст. 16 Конституції України держава зобов'язана забезпечувати екологічну безпеку та екологічну рівновагу на своїй території. На жаль, в